

Opgave Vergiliuswedstrijd 2018-2019

Vergilius, *Aeneïs* 7, 107-129

Situering van het opgavefragment

Met boek 7 maakt de *Aeneis* een nieuwe start. Na de tocht naar de onderwereld richt Aeneas zich nu definitief op de toekomst en die toekomst ligt in Italië, in de streek aan de Tiber. De zwerftochten zijn nu voorbij, het door het lot bepaalde land is bereikt. Wel moet Aeneas voor zichzelf en zijn mannen nog een plek veroveren tussen de volkeren die al in het gebied wonen. De strijd die dat opleverde, vormt het tweede deel van het epos. Vergilius kondigt aan dat met dit tweede deel in feite de belangrijkste episode begint (v. 45: *maius opus moveo*).

Bij het begin van boek 7 zijn Aeneas en zijn reisgenoten nog maar pas in *Italia* aangekomen: een onbekend land en nieuwe avonturen wachten op hen.

Het fragment dat jullie zullen vertalen is een stichtingsverhaal: kolonisten nemen een nieuw grondgebied in bezit, en dat kan niet zomaar gebeuren. In de antieke traditie zijn er een aantal vaste ingrediënten voor dergelijke verhalen: een mysterieuze orakelspreuk, het contact met de 'nieuwe aarde/grond', de honger die kolonisten drijft, de steun en instemming van de goden, een haast religieuze ceremonie waarbij het nieuwe land 'in bezit' wordt genomen.

Bij het ceremoniële karakter hoort ook een plechtig taalgebruik. Je zal al deze elementen aantreffen in de onderstaande tekst. Ook verwacht de antieke lezer de oplossing van de mysterieuze orakelspreuk. Die vind je dan ook in de verzen 128-129. Bovendien biedt het fragment ons een levendig tafereeltje van een picknick, een *déjeuner sur l'herbe* en ... Latijnse varianten die je zou kunnen gebruiken om de term 'pizza' uit te drukken.

Opgavefragment

- 107 Aeneas primique duces et pulcher Iulus
corpora sub ramis deponunt arboris altae,
instituuntque dapēs et adorea liba per herbam
- 110 subiciunt epulis (sic Iuppiter ipse monebat)
et Cereale solum pomis agrestibus augent.
Consumptis hic forte aliis, ut vertere morsus
exiguam in Cererem penuria adegit edendi,
et violare manu malisque audacibus orbem
- 115 fatalis crusti patulis nec parcere quadris:
"heus, etiam mensas consumimus?" inquit Iulus,
nec plura, adludens. Ea vox audita laborum
prima tulit finem, primamque loquentis ab ore
eripuit pater ac stupefactus numine pressit.
- 120 Continuo "salve fatis mihi debita tellus
vosque" ait "o fidi Troiae salvete penates:
hic domus, haec patria est. Genitor mihi talia namque
(nunc repeto) Anchises fatorum arcana reliquit:
'cum te, nate, fames ignota ad litora vectum
- 125 accisis coget dapibus consumere mensas,
tum sperare domos defessus, ibique memento
prima locare manu molirique aggere tecta.'
Haec erat illa fames, haec nos suprema manebat
exitiis positura modum."